

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

«Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών»

Επισπεύδον Υπουργείο: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Στοιχεία επικοινωνίας:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, Ιωάννης Κωνσταντής, συνεργάτης στο Ιδιαίτερο Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, Ε: yannisk_ypes@outlook.com, Τ: 213 131 3572
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, Κάλλια Οικονόμου kalloiko@gmail.com, Τ: 213 136 4035

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	☒
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	☐
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	☐
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	☐
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	☒

- ¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.
- ² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Υπουργείου Εξωτερικών.
- ³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
- ⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Υγείας.
- ⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.

A. Αιτιολογική έκθεση

Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης	
1.	<p>Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση;</p> <p>Μέρος Α' Στο Κεφάλαιο Α' παρατίθενται ο σκοπός και το αντικείμενο του Μέρους Α'. Σκοπός του εν λόγω μέρους είναι η ρύθμιση των σχετικών με την εκλογική νομοθεσία και συγκεκριμένα: α) ο εκσυγχρονισμός του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών, μεταξύ άλλων και μέσω της εισαγωγής της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας (ρύθμιση που πρόκειται να ισχύσει αντιστοίχως και για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος), β) η διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.</p> <p>Το αντικείμενο του παρόντος Μέρους συνίσταται, κυρίως, στα ανωτέρω περιλαμβάνει, ωστόσο, και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με την εκλογική νομοθεσία όπως: i) η τροποποίηση των άρθρων 48 περί απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, 58 περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, 63 περί του γραμματέα εφορευτικών επιτροπών και 68 περί διορισμού αντιπροσώπων δικαστικής αρχής του π.δ. 26/1012 (Α' 57) για την εκλογή των βουλευτών και ii) η εισαγωγή ρύθμισης για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων.</p> <p>Το Κεφάλαιο Β' εισάγει παρεμβάσεις στη διαδικασία εκλογής μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού, εναρμονίζεται η νομοθεσία για την εκλογή ευρωβουλευτών (βλ. ν. 4255/2014, Α' 11) με τις αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 26/2012 (Α' 57), που εφαρμόστηκαν ήδη στις εθνικές εκλογές του 2023 για την ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων. Συγκεκριμένα, οι υποψηφιότητες των συνδυασμών (κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων) υποβάλλονται στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων που προβλέπεται από τα άρθρα 33 και 34 του π.δ. 26/2012. Η κατάθεση των υποψηφιοτήτων στην ηλεκτρονική πύλη κατά τις εθνικές εκλογές του 2023, αλλά και κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές του ίδιου έτους, εξυπηρέτησε τα κόμματα και τους</p>

⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείου Τουρισμού.

υποψηφίους, μείωσε σημαντικά το διοικητικό βάρος των υπηρεσιών, περιόρισε την αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού για την προσκόμιση εγγράφων και αξιοποίησε πλήρως τις βάσεις δεδομένων του Ελληνικού Δημοσίου για την ακριβή και άμεση λήψη όλων των απαραίτητων στοιχείων. Σχετικές, επίσης, με το δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμών και την έγκυρη συμμετοχή τους είναι ρυθμίσεις, όπως, η υποχρεωτική κατάρτιση πλήρους συνδυασμού για κάθε κόμμα ή συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που επιθυμεί να συμμετάσχει στις ευρωεκλογές και η καταβολή ενιαίου παραβόλου (ενοποιείται το παράβολο του συνδυασμού και των υποψηφίων σε ένα ενιαίο παράβολο). Το νέο ενιαίο παράβολο επιστρέφεται στον συνδυασμό με πιο ευνοϊκούς όρους σε σχέση με αυτό που ισχύει μέχρι σήμερα, καθώς επιστρέφεται στο ακέραιο στον συνδυασμό ο οποίος έλαβε ποσοστό τουλάχιστον 1,5% επί του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αντί για 3% που ισχύει σήμερα.

Επίσης, με την αλλαγή του τρόπου κατανομής των εδρών εξασφαλίζεται η αναλογικότητα στην κατανομή τους για όλους τους συνδυασμούς. Όπως ισχύει παγίως από το 1994, απαραίτητη προϋπόθεση για έναν συνδυασμό, προκειμένου να καταλάβει τουλάχιστον μια έδρα, παραμένει η συγκέντρωση ποσοστού, τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων.

Σημειώνεται ότι η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012. περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών, εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η συνταγματικότητα της εν λόγω διάταξης για τις εθνικές βουλευτικές εκλογές κρίθηκε με την υπ. αρ. 8/2023 απόφαση του Α1 Τμήματος του Άρειου Πάγου σύμφωνα με την οποία (σκέψη Α, σελ. 20): *«Η παραπάνω νομοθετική διάταξη είναι επίσης καταφανές ότι εισάγει περιορισμό που αποτελεί αναγκαίο μέτρο στη δημοκρατική κοινωνία για τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και την πρόληψη εγκλημάτων, καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων (άρθρο 11 ΕΣΔΑ), είναι δε ανάλογη με τον νόμιμο στόχο που επιδιώκει, θέτοντας απλώς όρια στη δυνατότητα εκλογιμότητας, χωρίς να περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης ή ακόμη και της ίδρυσης κομμάτων και οργανώσεων κατά τα προαναφερόμενα.»*

Επιπλέον, επανέρχεται το κώλυμα ανακήρυξης σε όσους υποψηφίους έχουν την ιδιότητα του βουλευτή του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Οι εν λόγω υποψήφιοι οφείλουν να παραιτηθούν του αξιώματός τους πριν την ανακήρυξή τους.

Το Κεφάλαιο Γ' επιφέρει μια σημαντική καινοτομία στη διεξαγωγή των εκλογικών διαδικασιών στην Ελλάδα. Ειδικά για τις ευρωεκλογές και για τα εθνικά δημοψηφίσματα καθιερώνεται η δυνατότητα καθολικής άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο.

Ως δυνατότητα καθολικής άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο, ορίζεται η δυνατότητα του εκλογέα να ασκήσει χωρίς περιορισμούς το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, είτε εντός είτε εκτός επικρατείας. Ειδικά για τους εκλογείς που βρίσκονται στο εξωτερικό την ημέρα των εκλογών, η επιστολική ψήφος αποτελεί τον μοναδικό τρόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, καθώς ειδικά για τις ευρωεκλογές και τις περιπτώσεις διεξαγωγής εθνικών δημοψηφισμάτων δεν θα δημιουργηθούν εκλογικά τμήματα στο εξωτερικό.

Η επιστολική ψήφος είναι ένας τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος που εφαρμόζεται επί μακρόν από αλλοδαπές έννομες τάξεις, και προβλέπεται είτε, κυρίως, για όσους μένουν εκτός της επικράτειας της χώρας τους είτε και για τους διαμένοντες εντός αυτής. Και τούτο, διότι διευκολύνει και εκείνους που μολοντί παραμένουν στα εδαφικά όρια της επικράτειας αδυνατούν ή δυσχεραίνονται να ασκήσουν αυτοπρόσωπα το δικαίωμά τους, όπως οι εργαζόμενοι, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, αλλά και όσοι για οποιονδήποτε λόγο ψηφίζουν μακριά από την εκλογική τους περιφέρεια.

Συγκεκριμένα:

- Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, από τις πενήντα (50) πολιτείες, στις τριάντα (30) η επιστολική ψήφος είναι διαθέσιμη για όλους, χωρίς να χρειάζεται η επίκληση οποιασδήποτε αιτιολογίας, στις δεκαπέντε (15) απαιτείται ο εκλογέας να αιτιολογήσει γιατί θέλει να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, ενώ πέντε (5) πολιτείες (Ορεγκον, Χαβάη, Κολοράντο, Γιούτα και Ουάσιγκτον) έχουν καθιερώσει αποκλειστικά την επιστολική ψήφο ως τρόπο διεξαγωγής των εκλογικών αναμετρήσεων.

- Στην Ευρώπη, η επιστολική ψήφος είναι θεσμοθετημένη σε μεγάλο αριθμό χωρών. Στον παρακάτω πίνακα (πηγή IDEA) παρουσιάζεται η δυνατότητα επιστολικής ψήφου (είτε μόνης της είτε σε συνδυασμό με άλλες επιλογές, όπως π.χ. ψήφος δια αντιπροσώπου, ηλεκτρονική ψήφος) είτε για τους εκλογείς εντός επικρατείας είτε για τους εκλογείς εκτός επικρατείας:

Επιστολική ψήφος σε χώρες της Ευρώπης

Χώρα	Εντός Επικρατείας	Εκτός Επικρατείας
Αυστρία	Ναι, σε όσους δεν μπορούν να ψηφίσουν με φυσική παρουσία	Ναι
Βέλγιο		Ναι
Γερμανία	Ναι, χωρίς περιορισμούς	Ναι
Δανία		Ναι
Ελβετία	Ναι	Ναι
Εσθονία		Ναι
Ηνωμένο Βασίλειο	Ναι	Ναι
Ιρλανδία	Ναι, μόνο για ενόπλους ή για λόγους υγείας	Ναι
Ισλανδία	Ναι, χωρίς περιορισμούς	Όχι
Ισπανία	Ναι, σε όσους είναι μακριά από τον τόπο ψηφοφορίας	Ναι
Ιταλία		Ναι
Λιθουανία	Ναι, σε ένοπλους και για λόγους υγείας	Ναι
Λιχτενστάιν	Ναι	Ναι
Λουξεμβούργο	Ναι	Ναι
Νορβηγία		Ναι
Ολλανδία	Ναι, μόνο για άνω των 70 ετών	Ναι
Πολωνία	Ναι	Ναι
Πορτογαλία		Ναι
Σλοβακία		Ναι
Σλοβενία	Ναι, για λόγους υγείας ή για όσους δεν μπορούν να μεταβούν στο εκλογικό κέντρο	Ναι
Σουηδία		Ναι
Φιλανδία		Ναι

Πηγές:

<https://www.idea.int/news/special-voting-arrangements-svas-europe-country-postal-early-mobile-and-proxy-arrangements>

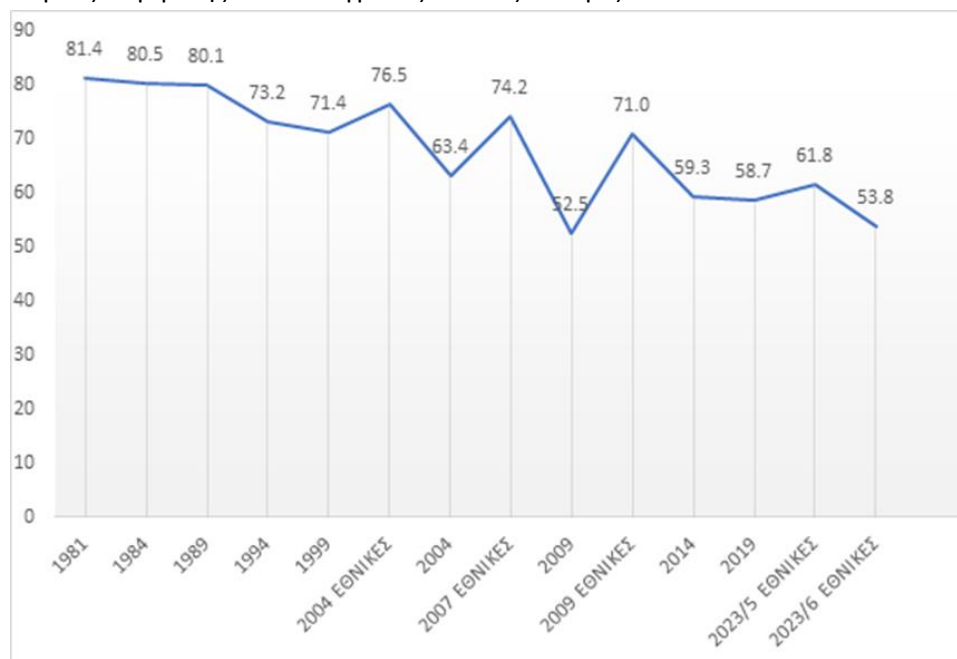
Και

https://www.idea.int/data-tools/data/question?question_id=9377&database_theme=326

Το κεντρικό ζητούμενο στις εκλογικές αναμετρήσεις είναι η παροχή στον εκλογέα αξιόπιστων και ασφαλών εναλλακτικών τρόπων άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, χωρίς να τίθενται σε αμφισβήτηση η μυστικότητα της διαδικασίας, η ταυτόχρονη διεξαγωγή της και οι λουπές εγγυήσεις που διέπουν την ψήφο. Η σημαντική αύξηση της αποχής τα τελευταία χρόνια σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο έχει οδηγήσει σε έντονο προβληματισμό τα ανώτατα ευρωπαϊκά όργανα. Το 2018, στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178) στο άρθρο 4α γίνεται ρητή αναφορά στη δυνατότητα πρόβλεψης διεξαγωγής της ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο, θέτοντας και τις αναγκαίες δικλίδες ασφαλείας: *«Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα για ψηφοφορία εκ των προτέρων, δι' αλληλογραφίας, αλλά και με ηλεκτρονικά και διαδικτυακά μέσα, στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, θεσπίζουν μέτρα επαρκή ώστε να διασφαλίζονται ιδίως η αξιοπιστία του αποτελέσματος, ο μυστικός χαρακτήρας της ψηφοφορίας και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ένωσης.»*.

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ψήφισμά του (βλ. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-05-03_EL.html), την 3η Μαΐου 2022, προτείνει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την καθιέρωση της επιστολικής ψηφοφορίας, σημειώνοντας στο σημείο 33: *«πιστεύει ότι η καθιέρωση της επιστολικής ψηφοφορίας είναι απαραίτητη για τους ψηφοφόρους που δεν είναι σε θέση να μεταθούν στα εκλογικά τμήματα την ημέρα των εκλογών, και ότι αυτό θα μπορούσε να καταστήσει τη διεξαγωγή των ευρωπαϊκών εκλογών πιο αποτελεσματική και ελκυστική για τους ψηφοφόρους σε ειδικές ή εξαιρετικές περιστάσεις· καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης συμπληρωματικών ενισχυτικών εργαλείων, όπως η εκ των προτέρων ψηφοφορία με φυσική παρουσία και η ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου, καθώς και η ηλεκτρονική και επιγραμμική ψηφοφορία, σύμφωνα με τις δικές τους εθνικές παραδόσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης στους εν λόγω τομείς και με κατάλληλες διασφαλίσεις για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας, του απορρήτου της ψηφοφορίας, της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία, της διαφάνειας στον σχεδιασμό και την εγκατάσταση ηλεκτρονικών και διαδικτυακών συστημάτων, της δυνατότητας χειροκίνητης ή ηλεκτρονικής καταμέτρησης χωρίς να διακυβεύεται το απόρρητο της ψηφοφορίας, και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης.»*.

Στο κατωτέρω γράφημα απεικονίζεται το ποσοστό συμμετοχής στις ευρωεκλογές που έχουν διεξαχθεί από το 1981 έως το 2019 στην Ελλάδα, παραθέτοντας για λόγους σύγκρισης και επιλεγμένες εθνικές εκλογές.

Ποσοστό συμμετοχής επί των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους μεταξύ 1981 και 2019 (με ενδεικτική παράθεση των ποσοστών συμμετοχής στις εθνικές εκλογές του 2007, 2009 και 2023).

Η εισαγωγή της επιστολικής ψήφου, πράγματι, μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό κίνητρο για αύξηση της συμμετοχής, ιδίως όσον αφορά ειδικές κατηγορίες ψηφοφόρων. Στην παράθεση που ακολουθεί έχουν ληφθεί υπόψη και η ιδιαιτερότητα της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού και η ημερομηνία διεξαγωγής των ευρωεκλογών. Ειδικότερα:

- Οι εκλογείς που βρίσκονται εκτός Επικρατείας μπορούν να ασκήσουν με εύκολο και απλό τρόπο το εκλογικό τους δικαίωμα, δίχως να χρειαστεί να μεταβούν σε εκλογικό τμήμα, το οποίο μπορεί να απέχει εκατοντάδες χιλιόμετρα από τον τόπο κατοικίας. Η πρόσφατη εμπειρία του 2023, κατέδειξε ότι σε πολλές περιπτώσεις η σύσταση εκλογικών τμημάτων – τα οποία για λόγους διασφάλισης της μυστικότητας της ψήφου περιείχαν ελάχιστο αριθμό εγγεγραμμένων – δεν εξυπηρέτησε πολλούς εκλογείς. Αντιθέτως, η επιστολική ψήφος τους δίνει το δικαίωμα να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα από τον τόπο κατοικίας, δίχως να χρειάζεται να μετακινηθούν.
- Ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες κινητικότητας, μπορούν πλέον με επιστολική ψήφο να ψηφίσουν από την οικία τους.

- Εργαζόμενοι οι οποίοι βρίσκονται μακριά από τον τόπο κατοικίας και εργάζονται είτε ως εποχικοί εργαζόμενοι είτε την ημέρα των εκλογών δεν μπορούν να λείψουν από την εργασία τους.
- Φοιτητές και σπουδαστές, οι οποίοι σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους.
- Οικογένειες με παιδιά που δίνουν εξετάσεις για εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση και δεν έχουν τη δυνατότητα μετάβασης στο εκλογικό κέντρο.
- Μαθητές της δευτέρας και τρίτης λυκείου που εν μέσω εξεταστικής περιόδου δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν στο εκλογικό τους κέντρο.

Για τον σχεδιασμό της μεθοδολογίας της επιστολικής ψήφου, μελετήθηκαν εκτενώς περιπτώσεις εφαρμογής της ανά την Ευρώπη, αλλά και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπως επίσης και στην Αυστραλία. Σημαντικό βάρος όμως δόθηκε στην πλήρη και αυστηρή ικανοποίηση των οδηγιών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη, ειδικότερα στην έκθεση «Alternative Voting Methods and Arrangements» (<https://www.osce.org/files/f/documents/2/a/466794.pdf>) καθώς και στις «Οδηγίες για την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις εκλογές» του ίδιου οργανισμού (<https://www.osce.org/files/f/documents/f/8/104573.pdf>)

Ειδικότερα στο δεύτερο κείμενο, στην παρ. 13.5 «Επιστολική Ψήφος» τίθενται οκτώ προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της επιστολικής ψήφου, για την ικανοποίηση των οποίων λαμβάνεται ειδική μέριμνα στο παρόν σχέδιο νόμου (ανεπίσημη μετάφραση):

1. Διαφανείς και αντικειμενικές προβλέψεις για τα κριτήρια αίτησης ψηφοφόρου για να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο. Ο νόμος πρέπει να δηλώνει ξεκάθαρα αν η επιστολική ψήφος είναι διαθέσιμη σε όλους τους ψηφοφόρους ή μόνο σε ψηφοφόρους που δεν μπορούν να μεταβούν σε εκλογικό τμήμα την ημέρα των εκλογών. Ο νόμος πρέπει, επίσης, να δηλώνει ξεκάθαρα αν είναι δυνατή η ψηφοφορία εκτός της χώρας, μια διαδικασία που θα εμπλέξει εκτός από τις εγχώριες και αλλοδαπές ταχυδρομικές εταιρείες.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Στο άρθρο 8 του σχεδίου νόμου, θεσπίζεται η δημιουργία ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποβολή των αιτήσεων των εκλογέων για τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος με επιστολική ψήφο. Δεν τίθεται κανένας περιορισμός πλην της εγγραφής του εκλογέα στους εκλογικούς καταλόγους. Επίσης δεν τίθεται κανένας γεωγραφικός περιορισμός ή η επίκληση οποιουδήποτε λόγου επιλογής της επιστολικής ψήφου.

2. Η αίτηση για τη δυνατότητα επιστολικής ψήφου πρέπει να συμπληρώνεται και να υπογράφεται από τον ψηφοφόρο. Η προθεσμία για την αίτηση για επιστολική

ψήφο πρέπει να είναι τέτοια ώστε να δίνει τον απαραίτητο χρόνο στη διοίκηση για να ελέγξει και να επιβεβαιώσει την υποβολή της αίτησης και άλλα προσωπικά γνωρίσματα, τα οποία μπορούν να ζητηθούν από τη νομοθεσία για τη διασφάλιση της ταυτότητας του εκλογέα που υποβάλλει αίτηση.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν στην ηλεκτρονική εφαρμογή έως σαράντα (40) ημέρες πριν τη διενέργεια των εκλογών. Ο εκλογέας εισέρχεται στην εφαρμογή με τους προσωπικούς του κωδικούς-διαπιστευτήρια της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. (taxisnet) και η αίτηση επιβεβαιώνεται με χρήση κωδικού μιας χρήσης σε κινητό τηλέφωνο και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (One Time Password), η οποία αναβαθμίζει το επίπεδο ασφαλείας.

3. Πρέπει να απαγορεύεται στα πολιτικά κόμματα και στους υποψηφίους η διαχείριση των επιστολικών φακέλων ή η διαχείριση των φακέλων επιστροφής. Μόνο οι ψηφοφόροι, η εκλογική επιτροπή και οι υπάλληλοι των εταιρειών ταχυδρομικών υπηρεσιών πρέπει να επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στους φακέλους.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Δεν εμπλέκονται στη διαδικασία τα πολιτικά κόμματα ή οι υποψήφιοι, είτε στην αποστολή είτε στην παραλαβή των φακέλων. Προβλέπονται, δε, στις παρ. 8 έως 12 του άρθρου 12 αυστηρές ποινές σε όποιον διακινεί τον φάκελο ψηφοφορίας ή τον ανοίγει χωρίς αυτό να προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

4. Η αίτηση για επιστολική ψήφο πρέπει να περιλαμβάνει την επιβεβαίωση από τον εκλογέα ότι το ψηφοδέλτιο συμπληρώθηκε μυστικά και μόνο από τον ίδιο.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Στην παρ. 1 του άρθρου 13 του σχεδίου νόμου γίνεται ειδική μνεία για το ότι ο εκλογέας συμπληρώνει ο ίδιος την υπεύθυνη δήλωση, ενώ βεβαιώνει ότι συμπλήρωσε μόνος του το ψηφοδέλτιο και ότι εκφράζει την προσωπική του βούληση και μόνο.

5. Πρέπει να υπάρχουν λογικές ημερομηνίες για την επιστροφή των επιστολικών ψήφων, ώστε να διευκολυνθεί η διαχείριση των φακέλων από τις αρμόδιες αρχές.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Οι φάκελοι πρέπει να έχουν φτάσει στα χέρια της Επιτροπής Συλλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 (δηλαδή το απόγευμα της παραμονής της ημέρας των εκλογών, βλ. παρ. 1 άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 50 του π.δ. 26/2012). Η έγκαιρη αποστολή όλου του σχετικού υλικού από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τους εκλογείς (είκοσι ημέρες πριν την ημερομηνία διεξαγωγής) διασφαλίζει ότι οι φάκελοι θα φτάσουν στα χέρια των ψηφοφόρων εγκαίρως και θα έχουν ικανό χρόνο για την έκφραση της προτίμησής τους. Με βάση την ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία και σε συνάρτηση

με την περιοχή όπου βρίσκεται ο εκλογέας μπορεί να υπολογίσει την ημερομηνία αποστολής του φακέλου ώστε να φτάσει εγκαίρως στον προορισμό του.

6. Ο νόμος πρέπει ξεκάθαρα να δηλώνει την προθεσμία, συμπεριλαμβανομένης της ημέρας και ώρας, για την παραλαβή από τις αρχές του φακέλου ψηφοφορίας, έτσι ώστε να καταμετρηθούν από τις αρχές. Ο νόμος πρέπει επίσης να είναι σαφής σχετικά με την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου, στην περίπτωση που δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα απαραίτητα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της επιβεβαίωσης ταυτότητας.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Ο νόμος σαφώς αναγράφει την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων από την Επιτροπή Συλλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου. Σχετικά με την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου αναγράφονται εξαντλητικά όλες οι περιπτώσεις (π.χ. δεν έχει συμπληρωμένη αίτηση ή φωτοτυπία της ταυτότητας / διαβατηρίου – παρ. 3 άρθρου 22 προτεινόμενης ρύθμισης, άρθρο 24 προτεινόμενης ρύθμισης).

7. Ο νόμος πρέπει ξεκάθαρα να δηλώνει τον τόπο, τον χρόνο και τον τρόπο καταμέτρησης των επιστολικών ψήφων.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Στα άρθρα 23 έως και 25 περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες καταμέτρησης των ψήφων, ο τόπος καταμέτρησης, ο χρόνος έναρξης διαλογής των ψήφων, η διαδικασία εξαγωγής αποτελέσματος κ.λπ.

8. Παρατηρητές να μπορούν να παρακολουθούν τη διαδικασία επιβεβαίωσης και καταμέτρησης των ψήφων.

Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου: Στο άρθρο 17 ορίζεται ξεκάθαρα ότι τα κόμματα μπορούν να ορίσουν εκπροσώπους και στην Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου αλλά και στις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου.

Επιπλέον των ανωτέρω, έχει ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση της όλης διαδικασίας και ιδίως της γνησιότητας της έκφρασης της λαϊκής βούλησης και της μυστικότητας της ψήφου:

1. Οι αιτήσεις των εκλογέων γίνονται σε ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή με τα διαπιστευτήρια που έχει ο εκλογέας, ενώ χρησιμοποιείται κωδικός μιας χρήσης με χρήση κινητού τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (άρθρο 8).
2. Δίνεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης και στα προξενία και στα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, με χρήση και της υπηρεσίας «my ker live». (παρ. 3 και 5 άρθρου 8)
3. Δεν μπορεί να ψηφίσει με φυσική παρουσία ο εκλογέας ο οποίος έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, παρά μόνο υπό πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις στην περίπτωση

που δεν απέστειλε τον φάκελο επιστροφής ή ο φάκελος δεν παρελήφθη εμπροθέσμως, ώστε να αποτραπεί η πιθανότητα διπλοψηφίας (παρ. 6 άρθρου 21).

4. Η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου και οι Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου προεδρεύονται από δικαστικό και τα μέλη της είναι νομικοί. Αντιστοίχως, στις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου δεν μπορούν να διοριστούν εκλογείς ως μέλη των εφορευτικών επιτροπών (άρθρα 15 και 16).
5. Οι ειδικές κάλπες φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικών ψήφων σφραγίζονται καθημερινά με ειδική διαδικασία και υπάρχει συνεχής καταγραφή σε κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης των χώρων όπου βρίσκονται. Το δε υλικό διατηρείται στο Πρωτοδικείο Αθηνών επί τριετία. Η Ελληνική Αστυνομία αναλαμβάνει τη φύλαξη του χώρου (παρ. 4 και 5 άρθρο 10).
6. Ορίζεται Γενικός Έφορος, Αντιπρόεδρος ή μέλος του Αρείου Πάγου, ο οποίος επιβλέπει την όλη διαδικασία (άρθρο 18).
7. Ο εκλογέας παρακολουθεί με σύστημα ιχνηλάτησης (tracking) την πορεία του φακέλου του, μόλις αυτός αποσταλεί από το Υπουργείο Εσωτερικών. (παρ. 4 άρθρου 11).
8. Οι εταιρίες ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών λειτουργούν και την παραμονή της ημέρας διεξαγωγής των εκλογών, ώστε να φτάσουν εγκαίρως οι επιστολικές ψήφοι (παρ. 2 άρθρου 14).
9. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για περιπτώσεις αντικατάστασης της αίτησης του εκλογέα και του ψηφοδέλιου δίχως να τίθεται σε κίνδυνο η μυστικότητα της ψήφου (άρθρο 12).
10. Οι φάκελοι ψηφοφορίας, όπου βρίσκεται το ψηφοδέλτιο είναι πλήρως ανώνυμοι και δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν με τον εκλογέα (άρθρο 12).

Στο Κεφάλαιο Δ' του σχεδίου νόμου εισάγεται μια καινοτόμα διαδικασία εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων, κάνοντας χρήση των διαθέσιμων μητρώων του Ελληνικού Δημοσίου. Έχει παρατηρηθεί ότι ο αριθμός των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους είναι κατά πολύ μεγαλύτερος του αριθμού των Ελλήνων πολιτών που μένουν στην Επικράτεια και έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν. Λαμβάνοντας υπόψη και την εκτεταμένη διασπορά, η διαφορά των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους δικαιολογείται εν μέρει. Ωστόσο, μελετώντας τα στατιστικά στοιχεία του εκλογικού σώματος τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του υπουργείου Εσωτερικών (<https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2023/10/statistika-aytod-ekl-OKT-2023.pdf>) διαπιστώνεται ότι στις μεγάλες ηλικιακές κατηγορίες, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων είναι υπερδιπλάσιος των Ελλήνων κατοίκων της χώρας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (Πίνακας Α03, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής – Απογραφή 2021). Αυτό

οδηγεί στην υπόθεση ότι ένας μεγάλος αριθμός εκλογέων, κατά κανόνα κάτοικοι εξωτερικού, έχουν αποβιώσει στην αλλοδαπή και το γεγονός αυτό ουδέποτε δηλώθηκε στις αρμόδιες εγχώριες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να παραμένουν εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. Προκειμένου να απεικονίζεται ορθά το ποσοστό της αποχής επί των πραγματικά εγγεγραμμένων ψηφοφόρων, προτείνεται η εισαγωγή μιας διαδικασίας εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων με συγκεκριμένα απολύτως αντικειμενικά κριτήρια. Οι εκλογείς αυτοί έχουν το δικαίωμα με μια απλή αίτηση στο ΚΕΠ ή στο «mykeplive» ή στο myconsulive να ζητήσουν τη μη διαγραφή τους.

Σε κάθε περίπτωση, αν εκλογέας αφαιρεθεί από τους εκλογικούς καταλόγους βάσει της εφαρμογής των κριτηρίων και επιθυμεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα, εφαρμόζεται ρητά η διαδικασία για τους παραλειφθέντες εκλογείς.

Το Κεφάλαιο Ε' του σχεδίου νόμου δίνει έμφαση στη διευκόλυνση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με φυσική παρουσία των ατόμων με αναπηρία και τη διευκόλυνση πρόσβασης στην προεκλογική πληροφορία. Στόχος είναι η ισότιμη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από όλους τους πολίτες και η δυνατότητα συμμετοχής και ενημέρωσης στον προεκλογικό διάλογο.

Στο Κεφάλαιο ΣΤ' παρατίθενται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του Μέρους Α'.

Μέρος Β'

Εισάγονται ρυθμίσεις για:

- α) την ταχύτερη διεξαγωγή του πανελληνίου γραπτού διαγωνισμού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) του ν. 4765/2021 (Α' 6) μέσω των προτεινόμενων αλλαγών στη δομή του,
- β) τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μέσω της ρύθμισης του τρόπου αναπλήρωσης του Προέδρου του,
- γ) τη ρύθμιση των απολαβών των Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού,
- δ) τη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία δα) των αποκεντρωμένων διοικήσεων και συγκεκριμένα η διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους με την αναβάθμιση των Γραμματέων, δβ) των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, δγ) της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.) και συγκεκριμένα η επίτευξη της αποτελεσματικότερης άσκησης των καθηκόντων των προέδρων τους, και δδ) του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.

2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα;
	<p>Μέρος Α' Κεφάλαιο Β'</p> <p>Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Β' επιλύουν προβλήματα που προκαλεί η έγχαρτη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για τις ευρωεκλογές, όπως το μεγάλο διοικητικό βάρος για τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, η αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού αλλά και χρόνου από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Επίσης, επαναφέρουν την υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές, η κατάργηση της οποίας δημιούργησε συνθήκες ανισότητας μεταξύ των υποψηφίων και νόθευσης του πολιτικού ανταγωνισμού. Παράλληλα, καθίσταται ευνοϊκότερη η ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές, απαλείφοντας ένα οικονομικό βάρος για πολλούς συμμετέχοντες, αποτρέπεται το φαινόμενο της υστερόβουλης παραίτησης υποψηφίων μετά από την οριστική υποβολή της δήλωσης ενός συνδυασμού που θέτει σε κίνδυνο την υποψηφιότητα ολόκληρου του συνδυασμού, επιλύονται ερμηνευτικά ζητήματα σχετικά με τη σειρά ανακήρυξης συνδυασμών από τον Άρειο Πάγο και, κυρίως, με την αλλαγή του τρόπου κατανομής των εδρών, αποτρέπεται ο κίνδυνος προσκύρωσης περισσότερων εδρών σε συνδυασμό ο οποίος υστερεί σε εκλογική δύναμη από άλλον συνδυασμό, κάτι που θα οδηγούσε σε άδικη κατανομή εδρών.</p> <p>Κεφάλαιο Γ'</p> <p>Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' εισάγουν την καινοτομία για τη χώρα μας διαδικασία επιστολικής ψηφοφορίας για τις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα και επιλύουν το πρόβλημα της μετακίνησης στο εκλογικό τμήμα, σε συγκεκριμένη μέρα και μέρος, που οδηγεί συχνά σε αδυναμία άσκησης του εκλογικού δικαιώματος για πολλαπλές κατηγορίες εκλογέων, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εκλογείς εκτός Επικράτειας, οι οποίοι, όπως κατέδειξε η εμπειρία των εκλογών του 2023, χρειάστηκε να μεταβούν σε εκλογικά τμήματα που ενδεχομένως απείχαν εκατοντάδες χιλιόμετρα από τον τόπο κατοικίας τους, - ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία, - εργαζόμενοι οι οποίοι βρίσκονται μακριά από τον τόπο κατοικίας και εργάζονται είτε ως εποχικοί εργαζόμενοι είτε την ημέρα των εκλογών δεν μπορούν να λείψουν από την εργασία τους, - φοιτητές και σπουδαστές, οι οποίοι σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους, - οικογένειες με παιδιά που δίνουν εξετάσεις για εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση και δεν έχουν τη δυνατότητα μετάβασης στο εκλογικό κέντρο,

- μαθητές της δευτέρας και τρίτης λυκείου που εν μέσω εξεταστικής περιόδου δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν στο εκλογικό τους κέντρο.

Η εισαγωγή της επιστολικής ψηφοφορίας δύναται, συνεπώς, να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για τον περιορισμό του φαινομένου της αυξανόμενης αποχής από την εκλογική διαδικασία.

Κεφάλαιο Δ΄

Το Κεφάλαιο Δ επιχειρεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων καθώς, όπως διαπιστώνεται στις μεγάλες ηλικιακές κατηγορίες, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων είναι υπερδιπλάσιος των Ελλήνων κατοίκων της χώρας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Αυτό οδηγεί στην υπόθεση ότι ένας μεγάλος αριθμός εκλογέων, κατά κανόνα κάτοικοι εξωτερικού, έχουν αποβιώσει στην αλλοδαπή και το γεγονός αυτό ουδέποτε δηλώθηκε στις αρμόδιες εγχώριες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να παραμένουν εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και, συνεπώς, να μην είναι δυνατό να απεικονιστεί ορθά το ποσοστό της αποχής επί των πραγματικά εγγεγραμμένων ψηφοφόρων.

Κεφάλαιο Ε΄

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ περιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά τη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία, όπως είναι η εύρεση προσβάσιμων εκλογικών τμημάτων από άτομα με κινητικές δυσκολίες, η παρακολούθηση των προεκλογικών μηνυμάτων από άτομα με προβλήματα ακοής αλλά και η άσκηση των καθηκόντων του δικαστικού αντιπροσώπου από άτομα με αναπηρία. Με τον τρόπο αυτό λαμβάνονται θετικά μέτρα για την ισότιμη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία και κατ' επέκταση στην πολιτική ζωή της χώρας.

Κεφάλαιο ΣΤ΄

Αντιμετωπίζεται το ζήτημα της εξειδίκευσης των διατάξεων του Μέρους Α΄ από τη δευτερογενή νομοθεσία προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι σχετικές προβλέψεις.

Μέρος Β΄

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ αντιμετωπίζουν τα εξής ζητήματα:

α) με την καθιέρωση διαζευκτικής πρόβλεψης ως προς το περιεχόμενο της εξέτασης στον διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. (δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας ή εξέταση γνώσεων ή συνδυασμό αυτών) και όχι μόνο σωρευτικά, το Α.Σ.Ε.Π. εξασφαλίζει μεγαλύτερη ευελιξία και μπορεί να ολοκληρώσει ταχύτερα τον διαγωνισμό εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου

	<p>αφενός και αφετέρου διευρύνεται η δυνατότητά του να επιλέξει το κατά την κρίση του καλύτερο πεδίο εξέτασης ανά περίπτωση,</p> <p>β) με την εισαγωγή ρύθμισης για την αναπλήρωση του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. αντιμετωπίζονται θέματα της απρόσκοπτης λειτουργίας του, με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του Προέδρου ή κένωσης της θέσης του, που δεν ρυθμιζόταν μέχρι πρότινος. Στις περιπτώσεις αυτές, προβλέπεται ότι όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου ασκεί ο Αντιπρόεδρος για όσο χρόνο διαρκεί η απουσία ή μέχρι να πληρωθεί η θέση του Προέδρου. Ακόμη, προβλέπεται ότι ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής όχι μόνο στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., αλλά και στον Αντιπρόεδρο,</p> <p>γ) ζητήματα λειτουργίας των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, όπως η απαλλαγή μισθωτών από την καταβολή μισθωμάτων δημοτικών αγροτεμαχίων εφόσον δεν είναι δυνατή η καλλιέργειά τους λόγω φυσικών καταστροφών, καθώς και το αυξημένο κόστος για την άσκηση των καθηκόντων των επικεφαλής των Ενώσεων Δήμων και Περιφερειών. Επίσης, επιδιώκεται η καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος σύμφωνα με τον ν. 4940/2022 (Α' 112), αλλά παρόλα αυτά δεν δικαιούνται του μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176). Τέλος, εισάγονται ρυθμίσεις για τη λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.</p>
3.	<p>Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά;</p>
	<p>Μέρος Α' Κεφάλαιο Β έως Ε: Στο σύνολο του εκλογικού σώματος, εντός και εκτός Επικράτειας και σε όσους συμπράττουν στη διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας (υπάλληλοι Υπουργείου Εσωτερικών, δικαστικοί αντιπρόσωποι κ.λπ.).</p> <p>Μέρος Β' Στους δήμους της χώρας, στους Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς, στην Κ.Ε.Δ.Ε. και στην ΕΝ.ΠΕ, στους μισθωτές δημοτικών αγροτεμαχίων που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν σε πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό για την πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021, στα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., πρωτίστως δε τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο και όσους διατελούν, έχουν διατελέσει ή θα διατελέσουν Σύμβουλοι Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.</p>

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης							
4.	<p>Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν;</p> <p style="text-align: center;">ΝΑΙ × ΟΧΙ</p> <p>Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;</p> <p>Μέρος Α΄ Παρ. 2 άρθρου 2, άρθρο 3 και άρθρο 6 ν. 4255/2014 (Α΄ 11), Άρθρο 48, παρ. 8 άρθρου 58 και άρθρα 63 και 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).</p> <p>Μέρος Β΄ παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4765/2021 (Α΄ 6), παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 57/2007 (Α΄ 59), παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4940/2022 (Α΄ 112), παρ. 1 άρθρου 6Α και παρ. 6 άρθρου 6Β ν. 3852/2010 (Α΄ 87), άρθρο 18 π.δ. 74/2011 (Α΄ 181) και άρθρο 37 π.δ. 75/2011(Α΄ 182), παρ. 2 του άρθρου 39 και άρθρο 46 ν. 4830/2021 (Α΄ 169).</p>						
5.	<p>Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="width: 30%; padding: 5px;">i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;</td> <td style="padding: 5px;">Απαιτείται ψήφιση τυπικού νόμου, καθώς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης με αντικείμενο που εμπίπτει στα ρυθμιζόμενα με τις προτεινόμενες διατάξεις.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;</td> <td style="padding: 5px;">Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">iii) με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων;</td> <td style="padding: 5px;">Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων.</td> </tr> </tbody> </table>	i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Απαιτείται ψήφιση τυπικού νόμου, καθώς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης με αντικείμενο που εμπίπτει στα ρυθμιζόμενα με τις προτεινόμενες διατάξεις.	ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.	iii) με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων.
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Απαιτείται ψήφιση τυπικού νόμου, καθώς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης με αντικείμενο που εμπίπτει στα ρυθμιζόμενα με τις προτεινόμενες διατάξεις.						
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.						
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων.						

Συναφείς πρακτικές	
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ × ΟΧΙ r Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:
i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	<p>Βλ. ενδεικτικά Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Φιλανδία.</p> <p>Πηγές: https://www.idea.int/news/special-voting-arrangements-svas-europe-country-postal-early-mobile-and-proxy-arrangements, https://www.idea.int/data-tools/data/question?question_id=9377&database_theme=326.</p>
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	<p>Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178).</p> <p>Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 3ης Μαΐου 2022 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση καθολική ψηφοφορία, και την κατάργηση της απόφασης (76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου, καθώς και της πράξης περί εκλογής των μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση καθολική ψηφοφορία που προσαρτάται στην εν λόγω απόφαση (2020/2220(INL) – 2022/0902(APP)).</p>
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	<p>Έκθεση «Alternative Voting Methods and Arrangements» (https://www.osce.org/files/f/documents/2/a/466794.pdf) και «Οδηγίες για την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις εκλογές» (https://www.osce.org/files/f/documents/f/8/104573.pdf)</p>

	του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη.
--	---

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης			
7.	<p>Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>10 ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>16 ΕΙΡΗΝΗ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ ΘΕΣΜΟΙ</p> </div> </div>		
8.	<p>Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%; vertical-align: top;"> <p>i) βραχυπρόθεσμοι:</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Μέρος Α΄</p> <p>Ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης των ευρωβουλευτών της χώρας, όπως η ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές για λόγους ίσης μεταχείρισης, η ευνοϊκότερη ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές και η δικαιότερη κατανομή εδρών.</p> <p>Εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο στις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα.</p> <p>Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων.</p> </td> </tr> </table>	<p>i) βραχυπρόθεσμοι:</p>	<p>Μέρος Α΄</p> <p>Ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης των ευρωβουλευτών της χώρας, όπως η ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές για λόγους ίσης μεταχείρισης, η ευνοϊκότερη ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές και η δικαιότερη κατανομή εδρών.</p> <p>Εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο στις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα.</p> <p>Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων.</p>
<p>i) βραχυπρόθεσμοι:</p>	<p>Μέρος Α΄</p> <p>Ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης των ευρωβουλευτών της χώρας, όπως η ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές για λόγους ίσης μεταχείρισης, η ευνοϊκότερη ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές και η δικαιότερη κατανομή εδρών.</p> <p>Εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο στις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα.</p> <p>Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων.</p>		

	<p>Διευκόλυνση συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.</p> <p>Μέρος Β'</p> <p>Ταχεία διενέργεια του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021 (Α' 6) εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου, και συγχρόνως άμεση εκκίνηση από το Α.Σ.Ε.Π. των διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών.</p> <p>Αντιμετώπιση θεμάτων αναπλήρωσης του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του ή κένωσης της θέσης του.</p> <p>Διασφάλιση της καταβολής επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος, οι οποίοι βάσει των διατάξεων του ν. 4940/2022 (Α' 112) αυτή τη στιγμή δεν λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης.</p>
<p>ii) μακροπρόθεσμοι:</p>	<p>Μέρος Α'</p> <p>Ενίσχυση της συμμετοχής των εκλογέων στην εκλογική διαδικασία.</p> <p>Ενδυνάμωση του θεσμού της δημοκρατίας.</p> <p>Βελτίωση της λειτουργίας των θεσμών.</p> <p>Μέρος Β'</p> <p>Ταχεία και απρόσκοπτη διενέργεια των διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021, με το Α.Σ.Ε.Π. να έχει μεγαλύτερη ευελιξία κατά τη διαμόρφωση του περιεχομένου της εξέτασης.</p> <p>Ομαλή και απρόσκοπτη συνέχεια στη διοίκηση του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.</p> <p>Διασφάλιση της καταβολής επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους</p>

	<p>Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, οι οποίοι, ενώ ασκούν νευραλγικά καθήκοντα, είχαν εξαιρεθεί από την καταβολή μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης.</p>
--	--

9.	Ειδικότεροι στόχοι ανάλογα με τον τομέα νομοθέτησης ⁷
----	--

➤ Εκπαίδευση - Πολιτισμός:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
A. ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ							
Ποσοστό αποφοίτων γ' βαθμίας εκπαίδευσης που βρίσκουν εργασία στον τομέα των σπουδών τους εντός 6 μηνών από την έναρξη αναζήτησης							
Αριθμός πιστοποιημένων Πανεπιστημιακών σχολών (ISO κλπ)							
Αριθμός συμμετοχών σε προγράμματα Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας (διεθνή & εθνικά), ανά Πανεπιστημιακή Σχολή							
Αριθμός έργων/μελετών που έχουν ανατεθεί από τον ιδιωτικό τομέα, ανά Πανεπιστημιακή / Τεχνολογική Σχολή							
Δαπάνη ανά φοιτητή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά ΑΕΙ							
Ποσοστό ενηλίκων (στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού) που συμμετέχουν σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης							
B. ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ / Α' ΘΜΙΑ / Β' ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ							
Ποσοστό αναλφάβητων/σύνολο πληθυσμού							
Αριθμός ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο πριν την ολοκλήρωση της β' βαθμίας και α' βαθμίας εκπαίδευσης / έτος							
Αριθμός δια-πολιτισμικών σχολείων ανά Περιφέρεια (ποσοστό μαθητών στο σύνολο των μαθητών) που φοιτούν σε διαπολιτισμικά σχολεία							
Ποσοστό αλλοδαπών μαθητών στο σύνολο (των μαθητών) – Κατανομή ανά περιφέρεια							
Αριθμός ολοήμερων / απογευματινών σχολείων και αριθμός μαθητών που φοιτούν σε αυτά							
Μέσος όρος καθηγητών / σύνολο μαθητών							
Μέσος όρος Η/Υ / σύνολο μαθητών							
Αριθμός μαθητών που επωφελούνται από προγράμματα ενισχυτικής εκπαίδευσης / έτος							
Δαπάνη ανά μαθητή ανά βαθμίδα (Α'θμια, Β'θμια) εκπαίδευσης							

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Πραγματοποιηθείσες ανασκαφές, κατά είδος και αποτελέσματα, και αριθμός ευρημάτων							
Χρηματοδοτήσεις ανασκαφών, κατά φορέα, και ποσά που διατέθηκαν							
Πιστώσεις για ανασκαφές, που διατέθηκαν σε Εφορείες Αρχαιοτήτων							
Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων, μνημείων, παραδοσιακών και ιστορικών οικισμών							
Πραγματοποιηθείσες απαλλοτριώσεις και καταβληθείσες αποζημιώσεις, για ακίνητα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος							
Δαπάνες έργων που έχουν εκτελεσθεί σε μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, και δαπάνες έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη							
Δαπάνες έργων που έχουν εκτελεσθεί σε μουσεία και λοιπά κτίρια και δαπάνες έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη							
Αριθμός βιβλιοθηκών κατά νομική μορφή και είδος βιβλιοθήκης, ανάλογα με το θέμα, κατά γεωγραφικό διαμέρισμα							

➤ Εθνική άμυνα - Εξωτερική πολιτική:

⁷ Για την ενδεικτική παράθεση δεικτών αξιοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων του ΟΟΣΑ (<https://data.oecd.org/Greece.htm>) και της ΕΛΣΤΑΤ (<http://www.statistics.gr/>).

Λόγω της ιδιόζουσας φύσης των τομέων αυτών πολιτικής, επαφίεται στην κρίση του επισπεύδοντος υπουργείου, ανάλογα με το συγκεκριμένο αντικείμενο κάθε ρύθμισης, το εάν θα ενσωματώνονται δείκτες στην Ανάλυση.

➤ Οικονομική / Δημοσιονομική / Φορολογική πολιτική:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (δισ.)							
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)							
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (χωρίς τις τράπεζες, % ΑΕΠ)							
Χρέος γενικής κυβέρνησης (κατά Μάαστριχτ, % ΑΕΠ)							
Πρωτογενές πλεόνασμα (ως % ΑΕΠ)							
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή							

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ							
Αναλογία άμεσης και έμμεσης φορολογίας							
Ποσά που εισπράττονται μέχρι σήμερα από τον φόρο ή τους φόρους στους οποίους αφορούν οι διατάξεις του νομοσχεδίου.							
Ποσά που εισπράχθηκαν από φορολογικούς ελέγχους							
Ποσοστό πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμων που ακυρώθηκαν εν μέρει ή εν όλω από τα δικαστήρια							

➤ Κοινωνική πολιτική:

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός επιχειρησιακών, κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συμβάσεων (και ε.γ.σ.σ.ε. εάν συνήφθη το συγκεκριμένο έτος) και αριθμός/ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από αυτές.							
Αριθμός/ποσοστό σ.σ.ε. που συνήφθησαν χωρίς προσφυγή σε διαμεσολάβηση							
Αριθμός/ποσοστό σ.σ.ε. που συνήφθησαν χωρίς προσφυγή σε διαιτησία							
Μέσος χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας μεσολάβησης							
Μέσος χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας διαιτησίας							
Μέση διάρκεια σ.σ.ε. (προβλεπόμενη στα σχετικά κείμενα αλλά και πραγματική με την έννοια της παράτασης μετά τη συμβατική τους λήξη)							
Ώρες εργασίας ανά ημέρα, εβδομάδα και ανά κλάδο οικονομίας							
Αριθμός αμειβόμενων υπερωριών (που δηλώθηκαν) ανά εργαζόμενο και κλάδο οικονομίας							
Αριθμός ατυχημάτων ανά κλάδο οικονομίας και αριθμός/ποσοστό ατυχημάτων που προκάλεσαν θάνατο ή αναπηρία							

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό ανεργίας							

Ποσοστό μακροχρόνια ανέργων							
Ποσοστό ανεργίας νέων							
Ποσοστό ανεργίας γυναικών							
Ποσοστό ανεργίας ανά γεωγραφική περιφέρεια							
Ποσοστό ανεργίας βάσει μορφωτικού επιπέδου							
Δείκτης απασχόλησης / Δείκτης ωρών εργασίας / Δείκτης αμοιβών (ανά βασικό τομέα της οικονομίας π.χ. μεταποίηση, κατασκευές κ.λπ.)							
Μερική απασχόληση ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης (στο σύνολο του πληθυσμού και ειδικότερα για νέους)							
Ποσοστό απασχολουμένων με σύμβαση ορισμένου χρόνου (στο σύνολο του πληθυσμού και ειδικότερα για νέους)							

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Πραγματικό ύψος συντάξεων ανά ασφαλιστική ομάδα (μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα, δημόσιοι υπάλληλοι, επαγγελματίες και έμποροι, αγρότες) και ανά έτη συνολικής ασφάλισης και αντίστοιχες δαπάνες							
Ύψος ασφαλιστικών εισφορών ανά ασφαλιστική ομάδα (μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα, δημόσιοι υπάλληλοι, επαγγελματίες και έμποροι, αγρότες) και αντίστοιχα έσοδα του ΕΦΚΑ							
Ηλικία (πραγματική) συνταξιοδότησης ανά πληθυσμιακή ομάδα και έτη συνολικής ασφάλισης							
Μέσος χρόνος απονομής σύνταξης							
Ποσοστό συνταξιοδοτικής δαπάνης επί του ΑΕΠ							
Ποσοστό προσφυγών σχετικά με την απονομή σύνταξης που γίνονται εν μέρει ή εν όλω δεκτές							

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό πληθυσμού σε καθεστώς φτώχειας, σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό							
Ποσοστό υλικής στέρησης σε τέσσερα ή περισσότερα βασικά αγαθά ή υπηρεσίες							
Ποσοστό νοικοκυριών στο σύνολο του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν δυσκολία αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών							
Ποσοστό πληθυσμού που λαμβάνει επιδόματα και η αντίστοιχη κρατική δαπάνη (συνολικά και ανά επίδομα)							
Αριθμός παιδιών σε ορφανοτροφεία							
Αριθμός αστέγων (εκτίμηση) που σιτίζονται από δήμους και άλλες υπηρεσίες							
Ποσοστό πληθυσμού που μένει σε προσωρινή μορφή κατοικίας λόγω κρίσης (π.χ. σεισμός, πυρκαγιά)							
Κόστος κατ' άτομο ανά πρόγραμμα φροντίδας (μητρότητας, δυσκολίες μάθησης κλπ)							

ΥΓΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός εσωτερικών / εξωτερικών ασθενών ανά έτος							
Ποσοστά παιδικής θνησιμότητας							
Συνολικές δαπάνες υγείας κατά κεφαλή							
Δαπάνες φαρμάκων κατά κεφαλή							
Αριθμός ιατρών ανά 1000 κατοίκους							

Αριθμός νοσοκομειακών κλινών ανά 1000 κατοίκους							
Μέση διάρκεια επείγουσας νοσηλείας							
Ειδικές νοσηλευτικές υπηρεσίες: εσωτερικοί ασθενείς (απόλυτος αριθμός και ανά διαθέσιμο κρεβάτι), μέση παραμονή, περίθαλψη εξωτερικών ασθενών (εξωτερικά ιατρεία και επείγοντα περιστατικά)							
Αριθμός ασθενών που περιμένουν για Χ μήνες να εξυπηρετηθούν (για μη επείγουσα νοσηλεία, ή για μονομερή περίθαλψη ή για την πρώτη εξέταση)							
Αριθμός νοσηλείων ανά 1000 κατοίκους							
Αριθμός κλινών ανά νοσηλευτική υπηρεσία							

ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό απασχόλησης ανά φύλο							
συνολικά							
ανά περιφέρεια							
ανά κλάδο οικονομίας							
ανά ηλικιακή ομάδα							
Ποσοστό ανεργίας ανά φύλο							
συνολικά							
ανά περιφέρεια							
ανά κλάδο οικονομίας							
ανά ηλικιακή ομάδα							
Ποσοστό αυτοαπασχολούμενων ανά φύλο							
Ποσοστό εργοδοτών ανά φύλο							
Ποσοστό μελών Δ.Σ. εταιρειών ανά φύλο							
Ποσοστό μελών Κοινοβουλίου, περιφερειακών και δημοτικών συμβουλίων ανά φύλο							

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ-ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αιτήματα ασύλου – Ποσοστό αποδοχής – Μέσος χρόνος έκδοσης αποφάσεων							
Μεταναστευτικές ροές ανά πύλη εισόδου/χώρα προέλευσης/ ηλικιακή ομάδα/φύλο							
Αριθμός απελάσεων ανά χώρα προέλευσης των απελαυομένων/αιτία απέλασης							
Μονάδες φιλοξενίας μεταναστών (σχέση δυναμικότητας και πραγματικού αριθμού φιλοξενουμένων)							
Περιστατικά και είδος παραβατικότητας ανά μονάδα φιλοξενίας							

Προφανώς, στο πεδίο αυτό θα υπάρχουν και στοιχεία που αφορούν τους αλλοδαπούς που προέρχονται από άλλους δείκτες (απασχόληση, εκπαίδευση, παραβατικότητα κ.λπ.)

➤ Δημόσια Διοίκηση – Δημόσια τάξη – Δικαιοσύνη:

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων							
Αριθμός/ποσοστό α) μονίμων/ιδαχ β) ιδοχ και γ) μετακλητών υπαλλήλων							
Αναλογία υπαλλήλων ανά τμήμα, διεύθυνση, γενική διεύθυνση							
Ποσοστό υπαλλήλων με πρόσβαση στο INTERNET							
Αριθμός υπηρεσιών με εσωτερική δικτύωση (intranet)							
Αναλογία Η/Υ ανά θέση εργασίας							

Αριθμός ιστοσελίδων δημόσιων υπηρεσιών και φορέων/ σύνολο δημοσίων υπηρεσιών και φορέων							
Αριθμός κέντρων πληροφόρησης πολιτών, σε κεντρικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο νομικών προσώπων, οργανισμών κλπ							
Αριθμός ατόμων που εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες ανά έτος και ανά υπηρεσία							
Κόστος προσωπικού (δαπάνες μισθοδοσίας και πρόσθετες δαπάνες ως ποσοστό επί της συνολικής δαπάνης ανά υπουργείο)							
Κόστος διαχείρισης θεμάτων προσωπικού: δαπάνες μονάδων προσωπικού ως ποσοστό της συνολικής δαπάνης ανά υπουργείο							

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Διαπραχθέντα αδικήματα, δράστες αδικημάτων και αναλογία ανά 100.000 κατοίκους							
Αδικήματα Ποινικού Κώδικα κατά κατηγορίες και κατά γεωγραφική περιοχή							
Διαπραχθέντα αδικήματα και θεωρούμενοι ως δράστες αυτών κατά εθνικότητα, φύλο και τάξεις ηλικιών							
Ετήσια στατιστική απεικόνιση των αδικημάτων και αξιόποινων συμπεριφορών που προκαλούν το κοινό αίσθημα (ανθρωποκτονίες, ληστείες, κλοπές – διαρρήξεις)							
Αδικήματα που αφορούν στην παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα							
Συχνότητα εγκλημάτων ανά τύπο εγκλήματος							
Ποσοστό εγκληματικών περιπτώσεων που εξιχνιάστηκαν στο σύνολο των εγκλημάτων							
Σύνολο εργαζομένων στη δημόσια ασφάλεια							
Αριθμός κατοίκων ανά αστυνομικό, ανά αστυνομικό τμήμα και ανά περιοχή αστυνόμευσης							
Αναλογία αστυνομικών ανά 1000 κατοίκους – αναλογία κατοίκων ανά αστυνομικό τμήμα και περιοχή αστυνόμευσης							
Κατά κεφαλή καθαρές δαπάνες για αστυνομικές υπηρεσίες							
Κατανομή πόρων για την αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς ανά τομείς (π.χ. εγκλήματα βίας, οικονομικά εγκλήματα, ναρκωτικά, τροχαία, κλοπές, τρομοκρατία)							

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός εισερχόμενων αστικών, εργατικών και εμπορικών διαφορών							
Αριθμός εισερχόμενων διοικητικών περιπτώσεων							
Συνολικός χρόνος που απαιτείται για την επίλυση αστικών, εμπορικών, εργατικών, διοικητικών και άλλων υποθέσεων							
Μέσος χρόνος έκδοσης δικαστικών αποφάσεων (Ειρηνοδικεία, Πρωτοδικεία, Εφετεία, Άρειος Πάγος/Συμβούλιο Επικρατείας)							
Μέσος όρος των υποθέσεων ανά δικαστή (ποινικά, πολιτικά και διοικητικά δικαστήρια)							
Ποσοστό δικαστικών αποφάσεων που ακυρώνονται μετά από έφεση ή αναίρεση							
Αριθμός υποθέσεων που επιλύονται με το σύστημα του εξωδικαστικού συμβιβασμού							
Αξιοποίηση εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, πχ. διαμεσολάβηση							
Στήριξη των ατόμων που χρήζουν προστασίας αλλά δεν διαθέτουν πόρους (νομική προστασία)							
Κόστος προσφυγής στη δικαιοσύνη							
Ποσοστό ηλεκτρονικής υποβολής δικογράφων							
Ποσοστό διεκπεραιούμενων κατ' έτος υποθέσεων έναντι εκκρεμών (σε ετήσια και συνολική βάση εκκρεμοτήτων)							
Ποσοστό ποινικών υποθέσεων, σε ετήσια βάση, για τις οποίες επιβλήθηκαν ποινές μετατρέψιμες σε χρήμα							
Μέσο κόστος σωφρονιστικού συστήματος ανά κρατούμενο							
Αναλογία προσωπικού φύλαξης (φυλάκων) ανά κρατούμενο							

➤ Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας							
Επενδύσεις ως % ΑΕΠ							
Άμεσες ξένες επενδύσεις ως % ΑΕΠ							
Αριθμός επιχειρήσεων που ανοίγουν ανά κλάδο και περιφέρεια και αντίστοιχος αριθμός απασχολούμενων σε αυτές							
Αριθμός επιχειρήσεων που κλείνουν ανά κλάδο και περιφέρεια και αντίστοιχος αριθμός απασχολούμενων σε αυτές							
Διοικητικό κόστος σύστασης επιχειρήσεων							

Μέσος χρόνος σύστασης επιχειρήσεων							
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Μονάδες - Ετήσιες εκπομπές αερίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά κεφαλή							
Ποσοστό του πληθυσμού που εξυπηρετείται από βιολογικούς καθαρισμούς							
Ποσοστό των ακτών που κρίνονται κατάλληλες για κολύμβηση σε σχέση με το σύνολο των δυνάμενων να χρησιμοποιηθούν ακτών							
Αριθμός ελέγχων καταλληλότητας δικτύου ύδρευσης κατ' έτος							
Ποσοστό οικιακών & βιομηχανικών απορριμμάτων που διατέθηκαν σε άλλες χρήσεις (π.χ. ανακύκλωση, παραγωγή ενέργειας, λιπασματοποίηση)							
Ποσοστό διατιθέμενων απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ							
Ποσοστό δασικών εκτάσεων που καταστράφηκαν από πυρκαγιά / σύνολο δασικών εκτάσεων							
Ποσοστό αναδασωθείσών (με φυσικό ή τεχνητό τρόπο) εκτάσεων / σύνολο κατεστραμμένων δασών από πυρκαγιές							
Ποσοστό προστατευόμενων περιοχών σε σχέση με την συνολική έκταση της χώρας							
Ποσοστό του προϋπολογισμού που διατίθεται για θέματα προστασίας περιβάλλοντος							
Κατανάλωση ενέργειας κατά κεφαλή							
Κατανάλωση ενέργειας ανά μορφή ενέργειας							
Κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κατά κεφαλή							
Ποσοστά μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ανά τριετία							

ΑΛΛΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)

Ψηφιακή διακυβέρνηση	
10.	<p>Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ × ή/και ΕΜΜΕΣΗ</p> <p>i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:</p> <p>Η ηλεκτρονική πύλη υποβολής υποψηφιοτήτων των άρθρων 33 και 34 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) θα αξιοποιείται πλέον και για τις ευρωεκλογές, καθώς έχουν ήδη καταστεί πρόδηλα τα πλεονεκτήματα αυτής στην εξυπηρέτηση κομμάτων και υποψηφίων, τη μείωση του διοικητικού βάρους των υπηρεσιών, την αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού για την προσκόμιση εγγράφων και στην πλήρη αξιοποίηση των βάσεων δεδομένων του Ελληνικού Δημοσίου για την ακριβή και άμεση λήψη όλων των απαραίτητων στοιχείων.</p> <p>Η ηλεκτρονική εφαρμογή για την εγγραφή σε εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, κατ' αντιστοιχία με την εφαρμογή που αξιοποιήθηκε για</p>

		την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των εκλογέων εκτός Επικρατείας στις εκλογές του 2023, πρόκειται να διευκολύνει τους εκλογείς στην άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος από όπου κι αν βρίσκονται, εντός ή εκτός Ελλάδας.
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ	
	Εξηγήστε:	Τόσο η ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων όσο και η ηλεκτρονική εφαρμογή καταλόγων επιστολικής ψήφου έχουν ως αφετηρία τις ήδη υλοποιηθείσες παρεμβάσεις που αξιοποιήθηκαν με επιτυχία για πρώτη φορά στις εκλογές του 2023.
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	Taxisnet, Εθνικό Μητρώο Πολιτών
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐	
	Εξηγήστε:	

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης		
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου	
	Άρθρο	Στόχος
	1	Τίθεται ο σκοπός του Μέρους Α' που συνίσταται: α) στον εκσυγχρονισμό του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών της χώρας, β) στην εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη συμμετοχή σε εθνικό δημοψήφισμα, και γ) στη διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.

<p>2</p>	<p>Οριοθετείται το αντικείμενο του Μέρους Α΄ ως εξής:</p> <p>α) τροποποίηση των άρθρων 2 περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων, 3 περί κατάρτισης και ανακήρυξης συνδυασμών και 6 περί κατανομής των εδρών του ν. 4255/2014 (Α΄ 11) σχετικά με την εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,</p> <p>β) εισαγωγή ρυθμίσεων για τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος,</p> <p>γ) τροποποίηση των άρθρων 48 περί απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, 58 περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, 63 περί του γραμματέα εφορευτικών επιτροπών και 68 περί διορισμού αντιπροσώπων δικαστικής αρχής του π.δ. 26/1012 (Α΄ 57) για την εκλογή των βουλευτών,</p> <p>δ) εισαγωγή ρύθμισης για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων, και</p> <p>ε) εισαγωγή ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, όπως η πρόβλεψη δεύτερου γραμματέα στις εφορευτικές επιτροπές στις οποίες προεδρεύει αντιπρόσωπος με αναπηρία, η δημιουργία μητρώου καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία και η υποχρεωτική μετάδοση προεκλογικών μηνυμάτων στη νοηματική γλώσσα.</p>
<p>3</p>	<p>Επανέρχεται η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή, πριν από την ανακήρυξή τους, όσων επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές. Η κατάργηση της εν λόγω υποχρέωσης με το άρθρο 120 του ν. 4604/2019 (Α΄ 50) δημιούργησε συνθήκες ανισότητας μεταξύ των υποψηφίων και νόθευσης του πολιτικού ανταγωνισμού.</p>
<p>4</p>	<p>Καθορίζονται οι διαδικασίες για την κατάρτιση των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων για τις ευρωεκλογές, αποκλείοντας περιπτώσεις κατάρτισης συνδυασμών από μεμονωμένους υποψήφιους ή συνδυασμούς μεμονωμένων υποψηφίων. Δηλώνονται ρητά οι διαδικασίες που ακολουθούνται για τα ονόματα και τα εμβλήματα των κομμάτων, παραπέμποντας στις αντίστοιχες διατάξεις για τις εθνικές εκλογές. Όπως εφαρμόστηκε και στις εθνικές εκλογές του 2023, η δήλωση των υποψηφιοτήτων των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων συντελείται μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57). Επιπλέον, τίθενται οι προϋποθέσεις για την ανακήρυξη των συνδυασμών, οι οποίες έχουν ως στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής και τη θέσπιση ίδιων κανόνων για όλους τους συμμετέχοντες. Ειδικότερα:</p>

- Ορίζεται ότι τον συνδυασμό πρέπει να τον αποτελεί αριθμός τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των συνολικά εκλεγομένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον διπλάσιο του αριθμού αυτού, ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της συμμετοχής ευκαιριακών σχηματισμών χωρίς ουδεμία κοινωνική απήχηση.
- Ενοποιείται το παράβολο που κατέβαλε μέχρι πρότινος κάθε υποψήφιος ξεχωριστά με το παράβολο που καταβάλλει ο συνδυασμός, ορίζεται το ύψος του στο ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000€) και μειώνεται το απαραίτητο ποσοστό που πρέπει να συγκεντρώσει ένας συνδυασμός για την επιστροφή του παραβόλου, από το τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στο ενάμιση τοις εκατό (1,5%).
- Ορίζεται ως καταληκτική προθεσμία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων η πεντηκοστή (50^η) ημέρα προ της διενέργειας των εκλογών, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα αν η ανωτέρω ημερομηνία συμπίπτει με τις αργίες του Πάσχα.

Επιπλέον, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την παραίτηση των υποψηφίων ευρωβουλευτών από την υποψηφιότητά τους, η οποία μπορεί να γίνει έως και την οριστική υποβολή του συνδυασμού, ώστε να αποτραπεί το φαινόμενο της υστερόβουλης παραίτησης υποψηφίου, η οποία μπορεί να εγείρει ζήτημα ικανοποίησης των προϋποθέσεων για την ανακήρυξη του συνδυασμού. Ταυτόχρονα, ρυθμίζονται, προς όφελος των συνδυασμών, περιπτώσεις μη ανακήρυξης από τον Άρειο Πάγο υποψηφίων, γεγονός το οποίο μπορεί να δημιουργήσει ερμηνευτική αμφιβολία για την ανακήρυξη του όλου συνδυασμού. Για παράδειγμα, αν ένας συνδυασμός έχει υποβληθεί εμπροθέσμως και τηρώντας τον αριθμό των υποψηφίων συνολικά, αλλά και από κάθε φύλο και ένας ή μια υποψήφιος ή υποψήφια δεν ανακηρυχθεί λόγω κωλύματος ή άλλου λόγου, ο συνδυασμός, αν και δεν θα πληροί τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων και ενδεχομένως των ελάχιστο αριθμό υποψηφίων από κάθε φύλο, ανακηρύσσεται κανονικά.

Σημειώνεται ότι η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012 περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η συνταγματικότητα της εν λόγω διάταξης για τις εθνικές βουλευτικές εκλογές κρίθηκε με την υπ. αρ. 8/2023 απόφαση του Α1 Τμήματος του Άρειου Πάγου σύμφωνα με την οποία (σκέψη Α, σελ. 20): «*Η παραπάνω νομοθετική διάταξη είναι επίσης καταφανές ότι εισάγει περιορισμό που αποτελεί αναγκαίο μέτρο στη δημοκρατική κοινωνία*

	<p>για τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και την πρόληψη εγκλημάτων, καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων (άρθρο 11 ΕΣΔΑ), είναι δε ανάλογη με τον νόμιμο στόχο που επιδιώκει, θέτοντας απλώς όρια στη δυνατότητα εκλογιμότητας, χωρίς να περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης ή ακόμη και της ίδρυσης κομμάτων και οργανώσεων κατά τα προαναφερόμενα.».</p> <p>Τέλος, ρυθμίζεται εξαντλητικά προς αποφυγή οποιουδήποτε ερμηνευτικού ζητήματος, η σειρά ανακήρυξης των συνδυασμών από τον Άρειο Πάγο.</p>
5	<p>Τροποποιείται ο τρόπος κατανομής των εδρών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων με βάση το σύνολο της επικράτειας. Η αλλαγή αυτή κρίνεται αναγκαία προκειμένου να μην εμφανιστεί η πολύ πιθανή περίπτωση προσκύρωσης περισσότερων εδρών σε συνδυασμό, ο οποίος υστερεί με βάση την εκλογική του δύναμη από κάποιον άλλο συνδυασμό. Τηρώντας τις αρχές των ευρωπαϊκών οργάνων (αναλογική κατανομή των εδρών, δυνατότητα θέσπισης ελάχιστου ορίου έως 5% για την εκλογή ευρωβουλευτή ενδ.</p> <p>https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/21/the-european-parliament-electoral-procedures) ορίζεται ρητά ότι: διατηρείται το ελάχιστο όριο του τρία τοις εκατό (3%) σε κόμμα ή συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων για την εκλογή τουλάχιστον μιας έδρας.</p> <p>Για την κατανομή των εδρών ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του ηλίικου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην Επικράτεια όλοι οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, προς τον αριθμό των εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.</p>
6	<p>Το άρθρο 6 αποτελεί το πρώτο άρθρο του Κεφαλαίου Γ' της προτεινόμενης ρύθμισης, που καθορίζει αναλυτικά τη διαδικασία άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο. Με το εν λόγω άρθρο οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων που ρυθμίζουν τα σχετικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δι' επιστολικής ψήφου.</p>
7	<p>Περιγράφονται η διαδικασία σύνταξης και τα περιεχόμενα των ειδικών εκλογικών καταλόγων επιστολικής ψήφου. Τονίζεται ότι τα πολιτικά κόμματα έχουν πρόσβαση στον ειδικό αυτόν εκλογικό κατάλογο, ταυτόχρονα με την παραλαβή των τακτικών αναθεωρήσεων που λαμβάνουν.</p>
8	<p>Θεσπίζεται η ειδική ψηφιακή εφαρμογή για την εγγραφή όσων εκλογέων επιθυμούν στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου. Για την πρόσβαση των εκλογέων γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην ταυτοποίηση του εκλογέα, τόσο με τη χρήση</p>

	<p>των προσωπικών κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) (taxisnet), όσο και με τη χρήση συμπληρωματικού κωδικού πρόσβασης μιας χρήσης, ο οποίος αποστέλλεται στο κινητό τηλέφωνο που δηλώνει ο εκλογέας. Εναλλακτικά, ο εκλογέας μπορεί να πιστοποιηθεί στην εφαρμογή κάνοντας χρήση συνδυασμού των στοιχείων διαβατηρίου του και του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας. Για την πιστοποίηση αυτή γίνεται χρήση των υπηρεσιών του Κέντρου Διαλειτουργικότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Εκτός από την ψηφιακή εφαρμογή, ο εκλογέας έχει τη δυνατότητα υποβολής της αίτησης στα κατά τόπους προξενεία και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.</p>
9	<p>Ρυθμίζεται το ζήτημα της ενημέρωσης και ευθυγράμμισης των δεδομένων μεταξύ των βασικών εκλογικών καταλόγων και των ειδικών εκλογικών καταλόγων επιστολικής ψήφου.</p>
10	<p>Ρυθμίζεται το ζήτημα καθορισμού των ειδικών εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου. Τα ειδικά εκλογικά τμήματα συστήνονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με ελάχιστο αριθμό εκλογέων τους εκατό (100) και μέγιστο τους χίλιους (1000). Ταυτόχρονα, θέτοντας δύο ακόμα δικλίδες ασφαλείας στην όλη διαδικασία, εγγυητικές της γνησιότητας της έκφρασης της λαϊκής βούλησης, καθορίζεται ότι η Ελληνική Αστυνομία αναλαμβάνει τη φύλαξη των εκλογικών αυτών τμημάτων και ότι οι κάλπες και οι λοιποί χώροι καταγράφονται συνεχώς, επί εικοσιτετράωρης βάσεως, με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, με το οπτικό υλικό να διατηρείται στο πρωτοδικείο Αθηνών για μια τριετία.</p>
11	<p>Ορίζεται λεπτομερώς ο τρόπος αποστολής προς τους εκλογείς των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε δύο στοιχεία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρώτον οι φάκελοι παραλαμβάνονται μόνο από τον εκλογέα ή ειδικά για αυτό εξουσιοδοτημένα πρόσωπα (σε εξασφάλιση της αμεσότητας της ψήφου) και • αμέσως μετά από την αποστολή του φακέλου, ο εκλογέας ενημερώνεται για την αποστολή του με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο μπορεί να περιέχει και κωδικό παρακολούθησης της εξέλιξης της αποστολής (tracking). <p>Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί η τήρηση των παραπάνω τίθεται αυστηρή ποινική ρήτρα για όσους αναδόχους παραβιάσουν τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο.</p>
12	<p>Περιγράφεται αναλυτικά το περιεχόμενο των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας. Συγκεκριμένα, περιγράφεται το περιεχόμενο του εξωτερικού και του εσωτερικού φακέλου, καθώς και του φακέλου ψηφοφορίας, όπου ο εκλογέας θα τοποθετήσει το συμπληρωμένο</p>

	<p>ψηφοδέλτιό του. Και οι τρεις φάκελοι φέρουν ειδικό έντυπο γνησιότητας, το οποίο πιστοποιεί την αυθεντικότητά του. Ο δε φάκελος επιστροφής έχει προσυμπληρωμένη τη διεύθυνση του ειδικού εκλογικού τμήματος υποδοχής επιστολικής ψήφου, ώστε να αποφεύγονται εκ παραδρομής λάθη.</p> <p>Παράλληλα, εντός του φακέλου αποστολής, υπάρχει αναλυτικό έντυπο οδηγιών προς τον εκλογέα, καθώς και το έντυπο – υπεύθυνη δήλωση που οφείλει να συμπληρώσει για να ασκήσει το δικαίωμά του με επιστολική ψήφο. Στο έντυπο των οδηγιών, υπάρχει πλήρης κατάλογος ανά συνδυασμό με τους υποψηφίους ευρωβουλευτές, αριθμημένους κατά αύξουσα σειρά από το 1 έως τον μέγιστο αριθμό υποψηφίων κατά αλφαβητική σειρά.</p> <p>Για λόγους ευελιξίας της όλης διαδικασίας και διευκόλυνσης των συνδυασμών, το ψηφοδέλτιο τυπώνεται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών και αποτελείται από δύο τμήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στο πρώτο τμήμα βρίσκονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί των συνεργαζόμενων κομμάτων με τη σειρά ανακήρυξης από τον Άρειο Πάγο και • Στο δεύτερο τμήμα βρίσκεται ο ειδικός χώρος όπου οι εκλογείς μπορούν να εκφράσουν την προτίμησή τους προς τους υποψηφίους του συνδυασμού που έχουν επιλέξει. <p>Τέλος, λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την επιβολή αυστηρών ποινών για τη διακίνηση έντυπων υλικών των κομμάτων ή άλλων φορέων μέσω του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας, τη διακίνηση του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας από τρίτους, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών κομμάτων, την αλλοίωση, πλαστογράφηση ή παραγωγή φακέλων με παρόμοια μορφή με αυτή του ειδικού εκλογικού φακέλου ή του φακέλου ψηφοφορίας, καθώς και το άνοιγμα του φακέλου ψηφοφορίας και του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.</p>
<p>13</p>	<p>Καθορίζεται η διαδικασία άσκησης από τον εκλογέα του εκλογικού δικαιώματος δι' επιστολής ως εξής:</p> <p>Βήμα 1: Συμπληρώνει το έντυπο – υπεύθυνη δήλωση για άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος με επιστολική ψήφο και την τοποθετεί στον φάκελο επιστροφής, εκτός αν επιλέξει να τη συμπληρώσει ηλεκτρονικά. Στην υπεύθυνη δήλωση δηλώνει ρητά τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου.</p> <p>Βήμα 2: Μέσα στον φάκελο επιστροφής, τοποθετεί τον σφραγισμένο φάκελο ψηφοφορίας, ο οποίος περιέχει το ψηφοδέλτιο, συμπληρώνει ηλεκτρονικά, μέσω της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, την υπεύθυνη δήλωση και επιβεβαιώνει την αποστολή του φακέλου, κάνοντας χρήση των κωδικών ταυτοποίησης της παρ. 2 του άρθρου 8 στο κινητό τηλέφωνο και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί. Εναλλακτικά, ο εκλογέας του παρόντος, αντί της χρήσης της ειδικής εφαρμογής του</p>

	<p>άρθρου 8, δύναται να τοποθετήσει στον σφραγισμένο φάκελο ψηφοφορίας, εκτός του ψηφοδελτίου, και α) την υπογεγραμμένη αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου, και β) φωτοτυπία των δύο (2) όψεων της αστυνομικής του ταυτότητας ή της ελληνικής άδειας οδήγησης ή του ελληνικού του διαβατηρίου ή της ταυτότητας των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας.</p> <p>Τα παραπάνω απαιτούνται για να επιβεβαιωθεί η ταυτότητα του εκλογέα και να αποτραπεί περίπτωση κακόβουλης άσκησης του εκλογικού δικαιώματος από τρίτο πρόσωπο. Συμπληρώνει, επίσης, τα στοιχεία του ως αποστολέα και απαραίτητως τον ειδικό εκλογικό του αριθμό.</p> <p>Βήμα 3: Επιλέγει τον συνδυασμό που επιθυμεί, τοποθετώντας σταυρό προτίμησης στο ειδικό τετράγωνο.</p> <p>Βήμα 4: Επιλέγει τους υποψηφίους ευρωβουλευτές στους οποίους θέλει να εκφράσει την προτίμησή του. Για τον σκοπό αυτό ανατρέχει στο φυλλάδιο των οδηγιών, όπου αμέσως μετά τις οδηγίες υπάρχει πλήρης κατάλογος των συνδυασμών που μετέχουν στις εκλογές και των υποψηφίων αυτών. Εκεί εντοπίζει τον αύξοντα αριθμό του υποψηφίου και κυκλώνει ή σημειώνει τον αντίστοιχο αριθμό στο τμήμα αυτού του ψηφοδελτίου. Όταν ολοκληρώσει τις επιλογές του, κλείνει μέσα στον φάκελο ψηφοφορίας το ψηφοδέλτιο.</p> <p>Βήμα 5: Βεβαιώνεται ότι ο φάκελος επιστροφής περιέχει όσα προβλέπονται στην παρ. 4 της προτεινόμενης ρύθμισης.</p> <p>Τέλος με δική του μέριμνα αποστέλλει τον φάκελο μέσω ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών εταιρειών, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν παρασχεθεί.</p> <p>Επιπλέον, εισάγεται μια καινοτόμα πρόβλεψη για τους εκλογείς με αναπηρία, μέσω της δημιουργίας ειδικής εφαρμογής για την εκτύπωση του ψηφοδελτίου, συμπληρωμένου με τις επιλογές τους.</p>
<p>14</p>	<p>Ορίζεται το απώτερο χρονικό όριο, βάσει των οποίων η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου πρέπει να έχει λάβει τον φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου και η οποία είναι η 5η απογευματινή της παραμονής της ημέρας διενέργειας των εκλογών.</p>
<p>15</p>	<p>Συστήνεται Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου. Η επιτροπή αυτή έχει αυξημένο κύρος λόγω της συνθέσεώς της, πληροί τα κριτήρια αντικειμενικότητας και αμεροληψίας και έχει ως αντικείμενο την υποδοχή και καταγραφή των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Αρχίζει τις εργασίες την επόμενη της αποστολής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου από το Υπουργείο Εσωτερικών.</p> <p>Αποκλειστικό έργο της είναι η παραλαβή των φακέλων ψηφοφορίας και η κατανομή τους ανά εκλογικό τμήμα όπου ανήκει ο εκλογέας που απέστειλε επιστολική ψήφο. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου φυλάσσονται σε ειδικές κάλπες, οι οποίες σφραγίζονται καθημερινά, παρουσία και των εκπροσώπων</p>

	<p>συνδυασμών. Οι ειδικές αυτές κάλπες παραδίδονται στις 7 το πρωί της ημέρας διενέργειας των εκλογών σε κάθε μια ειδική εφορευτική επιτροπή του άρθρου 16, προκειμένου να προχωρήσει εγκαίρως η καταμέτρησή τους.</p>
16	<p>Συγκροτείται η Ειδική Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου. Και αυτή η επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη. Η επιτροπή αναλαμβάνει καθήκοντα την προπαραμονή των εκλογών και ολοκληρώνει το έργο της αμέσως μετά την περαίωση της καταμέτρησης των ψηφοδελτίων.</p>
17	<p>Ορίζεται ρητά ότι τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να ορίσουν έναν τακτικό και έναν αναπληρωματικό αντιπρόσωπο στις επιτροπές των άρθρων 15 και 16.</p>
18	<p>Για τη συνολική εποπτεία της όλης διαδικασίας της επιστολικής ψήφου, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ορίζει έναν από τους Αντιπροέδρους ή από τα μέλη του Δικαστηρίου ως Γενικό Έφορο. Ο Γενικός Έφορος έχει αντίστοιχες αρμοδιότητες με τον έφορο του άρθρου 67 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) και μπορεί να επικουρείται στο έργο του από Βοηθούς Εφόρους και από δικαστικούς υπαλλήλους.</p>
19	<p>Ρυθμίζονται τα σχετικά με την αποζημίωση των προέδρων και των μελών των επιτροπών των άρθρων 15 και 16, του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, καθώς και των υπαλλήλων που συνεπικουρούν το έργο της επιτροπής του άρθρου 15 και του γραμματέα της επιτροπής του άρθρου 16, η οποία είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.</p>
20	<p>Ρυθμίζονται τα σχετικά με τις σφραγίδες των επιτροπών των άρθρων 15 και 16, καθώς και του Γενικού Εφόρου.</p>
21	<p>Καθορίζεται η διαδικασία αποπεράτωσης συλλογής φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, επιστροφής των εκπροθέσμως παραληφθέντων, καθώς και η γνωστοποίηση προς το Υπουργείο Εσωτερικών της τελικής λίστας των εκλογέων που ψήφισαν με επιστολική ψήφο. Επιπλέον, ρυθμίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με φυσική παρουσία όσων εκλογέων είχαν δηλώσει ότι θα ψηφίσουν με επιστολική ψήφο αλλά δεν απέστειλαν τον φάκελο επιστροφής ή αυτός δεν παρελήφθη εμπροθέσμως.</p>
22	<p>Καθορίζεται ο ρόλος της Ειδικής Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του άρθρου 16. Ειδικότερα καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της, ο τρόπος αποσφράγισης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου και τοποθέτησης του φακέλου ψηφοφορίας εντός της κάλπης.</p>

23	Ρυθμίζεται η διαδικασία του ανοίγματος της κάλπης επιστολικής ψήφου, καταμέτρησης και αρίθμησης των φακέλων.
24	Περιγράφονται περιοριστικά – πλην όσων έχουν ρυθμιστεί με ειδικές διατάξεις – τα ζητήματα ακυρότητας των ψηφοδελτίων της επιστολικής ψήφου.
25	Ρυθμίζεται η διαδικασία της καταμέτρησης και διαλογής των επιστολικών ψήφων.
26	Κατ' αναλογία όσων ισχύουν για τις εθνικές εκλογές, καθορίζεται η διαδικασία υποβολής ενστάσεων για παραβάσεις του νόμου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιστολικής ψηφοφορίας.
27	Ρυθμίζεται η συνολική έκδοση των αποτελεσμάτων της επιστολικής ψήφου από τον Γενικό Έφορο, ο οποίος και αποστέλλει τη συνολική έκδοση στον Υπουργό Εσωτερικών, ώστε να διαβιβαστεί στη συνέχεια στην Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή για την έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων.
28	Προβλέπονται τα σχετικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο σε περίπτωση διενέργειας εθνικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τον ν. 4023/2011 (Α' 220).
29	Τίθενται οι τελικές διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' με σκοπό την ομαλή και ασφαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς που θα εφαρμοστεί για πρώτη φορά στις επικείμενες ευρωεκλογές του Ιουνίου 2024.
30	<p>Θεσπίζεται νέα διαδικασία εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων, η οποία αξιοποιεί τα δεδομένα στις βάσεις δεδομένων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας και ειδικότερα της υπηρεσίας έκδοσης διαβατηρίων. Οι εκλογείς που έχουν γεννηθεί μετά την 1.1.1944 (και επομένως συμπληρώνουν το 80ο έτος ηλικίας εντός του 2024) και δεν έχουν υποβάλει κατά το έτος 2023 φορολογική δήλωση ή δεν εμφανίζονται ως εξαρτώμενα πρόσωπα, δεν έχουν ελληνικό διαβατήριο σε ισχύ και δεν λαμβάνουν σύνταξη τίθενται επί ένα τρίμηνο σε ένα ειδικό καθεστώς. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά.</p> <p>Οι εκλογείς αυτοί μπορούν από 1ης.7.2024 έως 31.10.2024 να αιτηθούν τη μη διαγραφή από τους εκλογικούς καταλόγους είτε μέσω του δήμου τους, είτε μέσω των Κ.Ε.Π., είτε μέσω των προξενικών αρχών ή κάνοντας χρήση των υπηρεσιών «MyKerLive» και «MyconsulLive». Σε κάθε περίπτωση αν εκλογέας της ανωτέρω κατηγορίας διαγραφεί από τους εκλογικούς καταλόγους μπορεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με την ειδική διαδικασία των παραλειφθέντων εκλογέων.</p>
31	Παρέχεται η δυνατότητα, σε όλες τις εκλογικές διαδικασίες, σε διορισμένο δικαστικό αντιπρόσωπο με αναπηρία να διευκολύνεται στο έργο του με τον ορισμό και δεύτερου γραμματέα αντί του ενός που ισχύει έως σήμερα.

32	<p>Προβλέπεται ότι εκλογικά τμήματα ορίζονται κατά προτεραιότητα χώροι οι οποίοι είναι προσβάσιμοι από άτομα με αναπηρία. Για την καταγραφή των πιθανών χώρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε εκλογική αναμέτρηση ως εκλογικά τμήματα και την καταγραφή της δυνατότητας ευχερούς πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε αυτά δημιουργείται στο Υπουργείο Εσωτερικών μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων.</p> <p>Τέλος, εισάγεται υποχρέωση των δήμων να καταγράψουν όλους τους πιθανούς χώρους που χρησιμοποιούνται ως καταστήματα ψηφοφορίας και εκλογικά τμήματα, ώστε να γίνει ουσιαστικός έλεγχος αν οι ανωτέρω χώροι είναι κατάλληλα προσβάσιμοι για άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των υπερήλικων.</p>
33	<p>Προβλέπεται ότι οι δικαιούχοι δωρεάν τηλεοπτικού χρόνου κατά την περίοδο των εκλογών υποχρεούνται να μεταδίδουν τα μηνύματά τους και με διερμηνεία στην νοηματική γλώσσα, ενώ και οι τηλεοπτικοί σταθμοί πανελλαδικής εμβέλειας οφείλουν να μεταδίδουν τις συνεντεύξεις πολιτικών αρχηγών και στην νοηματική γλώσσα. Με τον τρόπο αυτό (και την επαπειλούμενη επιβολή σχετικών ποινών) λαμβάνονται θετικά μέτρα για την ισότιμη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία και κατ' επέκταση στην πολιτική ζωή της χώρας.</p>
34	<p>Επανέρχεται η δυνατότητα έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη για τη λειτουργία των εκλογικών κέντρων, η οποία είχε αφαιρεθεί δημιουργώντας κενό νόμου με το άρθρο 37 του ν. 4648/2019 (Α' 205).</p>
35	<p>Ορίζεται ρητά ότι η αποζημίωση των μελών των εφορευτικών επιτροπών απαλλάσσεται από κάθε είδους φόρο, εισφορά ή κράτηση.</p>
36	<p>Δίδεται στους δικαστικούς λειτουργούς του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, έπειτα και από την συνταγματική τους εξομοίωση με τους τακτικούς δικαστές με την αναθεώρηση του 2019, η δυνατότητα να συμμετέχουν στις εφορευτικές επιτροπές της εκλογικής διαδικασίας ως δικαστικοί αντιπρόσωποι.</p>
37	<p>Προβλέπονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του Μέρους Α'.</p>
38	<p>Ορίζεται ο σκοπός του Μέρους Β' που συνίσταται:</p> <p>α) στην ταχύτερη διεξαγωγή του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) του ν. 4765/2021 (Α' 6) μέσω των προτεινόμενων αλλαγών στη δομή του,</p> <p>β) στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μέσω της ρύθμισης του τρόπου αναπλήρωσης του Προέδρου του,</p> <p>γ) στη ρύθμιση των απολαβών των Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού,</p>

	<p>δ) στη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία δα) των αποκεντρωμένων διοικήσεων και συγκεκριμένα η διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους με την αναβάθμιση των Γραμματέων αυτών, δβ) των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, δγ) της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.ΠΕ.) και συγκεκριμένα η επίτευξη της αποτελεσματικότερης άσκησης των καθηκόντων των προέδρων τους, και δδ) του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.</p>
39	<p>Το αντικείμενο του Μέρους Β' περιλαμβάνει τα εξής:</p> <p>α) τη ρύθμιση ζητημάτων του γραπτού διαγωνισμού του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού του ν. 4765/2021 (Α' 6),</p> <p>β) την αναπλήρωση του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης,</p> <p>γ) την καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού,</p> <p>δ) τη ρύθμιση μισθολογικών ζητημάτων των Γραμματέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης,</p> <p>ε) την καταβολή εξόδων παράστασης στους προέδρους της Κ.Ε.Δ.Ε. και ΕΝ.ΠΕ.,</p> <p>στ) την εισαγωγή ρυθμίσεων για την απαλλαγή από τα μισθώματα δημοτικών αγροτεμαχίων που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, και</p> <p>η) τη ρύθμιση ζητημάτων που άπτονται της λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς</p>
40	<p>Παρέχεται η δυνατότητα ο πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός που αφορά στην πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021 (Α' 6) να περιλαμβάνει, πλέον εναλλακτικά, δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας, εξέταση γνώσεων ή αμφότερες. Προκειμένου να είναι εφικτή η διενέργεια του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021 εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου, είναι απαραίτητο να ξεκινήσουν από το Α.Σ.Ε.Π. άμεσα οι διαγωνιστικές διαδικασίες προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών. Προς τον σκοπό αυτό κρίνεται αναγκαίο να διευρυνθεί η δυνατότητα του Α.Σ.Ε.Π. να επιλέξει το κατά την κρίση του καλύτερο πεδίο εξέτασης ανά περίπτωση, καθώς η δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας και η εξέταση γνώσεων θα προβλέπονται πλέον όχι μόνο σωρευτικά αλλά και διαζευκτικά.</p>

<p>41</p>	<p>Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζονται θέματα αναπλήρωσης του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του ή κένωσης της θέσης του, οπότε όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου προβλέπεται ότι ασκεί ο Αντιπρόεδρος για όσο χρόνο διαρκεί η απουσία ή μέχρι να πληρωθεί η θέση του Προέδρου. Επίσης, προβλέπεται ότι, ειδικά σε ό,τι αφορά πάσης φύσεως συλλογικά όργανα, στα οποία ορίζεται ότι μετέχει ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ο Αντιπρόεδρος μετέχει νομίμως σε αντικατάσταση του Προέδρου μόνο σε περίπτωση που αυτός ελλείπει και μέχρι την πλήρωση της θέσης του Προέδρου.</p> <p>Με τη δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης και δεδομένης της παρ. 1, καταργείται πλέον η παρ. 2 του άρθρου 6 του π.δ. 57/2007 (Α' 59), βάσει της οποίας «ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από έναν εκ των Διευθυντών των εκπαιδευτικών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ο οποίος ορίζεται ως Αντιπρόεδρος με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.».</p> <p>Τέλος, με την παρ. 3 της προτεινόμενης ρύθμισης αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 6 του π.δ. 57/2007 (Α' 57), ώστε ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. να μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής όχι μόνο στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., αλλά και στον Αντιπρόεδρο.</p>
<p>42</p>	<p>Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος, δεδομένου ότι σήμερα εξαιρούνται από την καταβολή μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης βάσει του άρθρου 21 παρ. 2 του ν. 4940/2022 (Α' 112).</p>
<p>43</p>	<p>Διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με την μισθολογική αναβάθμιση των Γραμματέων τους.</p>
<p>44</p>	<p>Προβλέπεται η καταβολή εξόδων παράστασης στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα των Διοικητικών Συμβουλίων της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή και διοργάνωση πλήθους συναντήσεων εργασίας και εκδηλώσεων σε όλη την επικράτεια.</p>
<p>45</p>	<p>Παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή ενοικίου των μισθωτών αγροτεμαχίων ιδιοκτησίας δήμων, εφόσον λόγω πλημμυρών ή πυρκαγιών δεν είναι δυνατή η καλλιέργειά τους, καθώς και η δυνατότητα παράτασης της μίσθωσης για δύο (2) έτη, προκειμένου να μην επιβαρύνονται οι μισθωτές με την καταβολή ενοικίου για αγροτεμάχια από τα οποία είναι αδύνατο να αποκομίσουν έσοδα για λόγους ανωτέρας βίας.</p>

46	Επανερχεται η καταργηθείσα με το άρθρο 70 του ν. 5027/2023 (Α'48) πρόβλεψη για τον τρόπο ανάδειξης του εκπροσώπου των φιλοζωικών σωματείων στην Επιτροπή Παρακολούθησης του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των ζώων συντροφιάς του ν. 4830/2021 (Α' 169) με την έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς. Παράλληλα, εισάγεται η δυνατότητα της έναρξης λειτουργίας της Επιτροπής με τα λοιπά μέλη, μέχρι την εγγραφή των φιλοζωικών σωματείων στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς και τη διεξαγωγή των εκλογών για την ανάδειξη του εκπροσώπου τους, προκειμένου να εντατικοποιηθεί η εποπτεία εφαρμογής του ν. 4830/2021 το συντομότερο δυνατό.
47	Παρατείνονται ορισμένες προθεσμίες που αφορούν στην έναρξη χρήσης του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς και καταργούνται κάποιες άλλες. Ειδικότερα: α) Παρατείνεται έως τις 31.3.2024 η προθεσμία εγγραφής Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων στο ΕΜΖΣ, δυνατότητα που είναι ήδη διαθέσιμη καθώς το οικείο Υπομητρώο ετέθη σε λειτουργία στις 18.12.2023, αλλά κρίνεται σκόπιμο να δοθεί μια προθεσμία τριών μηνών προκειμένου να ολοκληρώσουν τη διαδικασία εγγραφής οι ενδιαφερόμενοι πριν εκκινήσουν όλες οι υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον 4830/2021, β) απαλείφεται η γενική αναστολή της υποχρέωσης καταχώρισης δεδομένων στο ΕΜΖΣ, καθώς εκκίνησε η λειτουργία του, και διευκρινίζεται πως η αναστολή αφορά πλέον μόνο την Πλατφόρμα Υιοθεσιών, το Υπομητρώο Επαγγελματιών και Ερασιτεχνών Εκτροφέων και το Αποθετήριο Διαβατηρίων, τα οποία θα ενεργοποιηθούν εντός του πρώτου τριμήνου του 2024.
48	Ορίζεται η έναρξη ισχύος.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών	X				
		Εξοικονόμηση χρόνου	X				

	ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκομένων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης	X				
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

--

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	----------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου					
		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους					
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					

		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης				
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων				
		Άλλο				

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Δεν εντοπίζονται κίνδυνοι από την προτεινόμενη ρύθμιση.

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	- παρ. 1 άρθρου 5, παρ. 6 άρθρου 21, άρθρα 51, 54, παρ. 5 άρθρου 96	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
r	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	Άρθρο 14 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)· άρθρα 20, 22 και 223 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και άρθρο 39 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
r	Κανονισμός	
r	Οδηγία	
r	Απόφαση	Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178).
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	

r	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
r	Διεθνείς συμβάσεις	

27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
		<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>
r	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
r	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>
r	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
r	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
r	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	